

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความพร้อมในการรับ โอนภารกิจทางการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา การถ่ายโอนอำนาจ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Quantitative & Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะตามลำดับ ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามความพร้อมในการรับ โอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละสรุปในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร สมาชิกเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อความพร้อมเพื่อรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูลจากการเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้การวิเคราะห์สังเคราะห์ ประมวลผลจากบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มและนำเสนอข้อมูลโดยการเขียนบรรยายแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร สมาชิก เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อความพร้อมเพื่อรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร สมาชิก เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านงบประมาณ และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากร และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายข้อในแต่ละด้านได้ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับของคณะผู้บริหาร สมาชิก เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อความพร้อมเพื่อรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1.1 ด้านวิชาการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษา ด้านวิชาการ แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ การจัดหาและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ความพร้อมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.1.2 ด้านงบประมาณ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษา ด้านงบประมาณ แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยรายข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ การวางแผนการจัดซื้อ-จัดจ้าง และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

1.1.3 ด้านบุคลากร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษา ด้านบุคลากร แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานอย่างเป็นระบบ และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา

1.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป บุคลากร แยกเป็นรายข้อ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดการงานอาคารสถานที่/ยานพาหนะ

2. แนวทางความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาของคณะผู้บริหารสมาชิก เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้การประมวลผลจากบันทึกการประชุมสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลโดยการเขียนบรรยายแบบความเรียง ด้วยประเด็นการสนทนาที่กำหนด สามารถสรุป ได้ดังนี้

2.1 แนวทางด้านวิชาการ พอสรุปได้ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรจัดหาวิทยากรภายนอกหรือปราชญ์ชาวบ้านมาช่วยสอนในเนื้อหาบางอย่างตามความเหมาะสม เช่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ด้วย ซึ่งควรเน้นการสอนให้เรียนรู้ชีวิตของตนเองปรับตนเอง ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ การใช้เทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลในการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อที่จะสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจและท้องถิ่นได้ ควรจัดให้ครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าอบรมหรือศึกษาดูงานในโรงเรียนที่เป็นแกนนำด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ และ

ควรส่งเสริม และพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การสอนด้านเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 แนวทางด้านงบประมาณ พอสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรมีการกำหนดแผนความต้องการในเรื่องบุคลากร วัสดุ และเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามรายการและแผนงาน เพื่อป้องกันการรั่วไหลของเงินงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ โดยวิธีการอนุมัติเงินประจำงวด การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบ การใช้จ่ายเงิน รวมถึงตลอดถึงการรายงานผลต่างๆ ที่ใช้เพื่อนั้นๆ

2.3 แนวทางด้านงานบุคลากร พอสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรกำหนดปริมาณและคุณภาพของกำลังคนที่ต้องการในอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของปริมาณงาน ว่าขาดบุคลากรด้านใดบ้าง จำนวนเท่าใดการบำรุงรักษา จัดสวัสดิการ บริการ เช่น ห้องพัก ค่ายรักษาพยาบาล ความเป็นกันเอง ยกย่องชมเชย และในการพิจารณาความดีความชอบ ผลการประเมินนำมาพิจารณาความดี ความชอบ การขึ้นเงินเดือน การปรับตำแหน่ง รวมทั้งควรเชิญวิทยากรมาบรรยายแล้วฝึกปฏิบัติจริง ที่ต้องให้คำแนะนำ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนและแนวทางในการพัฒนาครู ศึกษาราย และบุคลากรทางการศึกษา

2.4 แนวทางด้านการบริหารงานทั่วไป พอสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรเน้นการดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาในหลากหลายรูปแบบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม การส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน จัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างหลากหลายตามความถนัด และความสนใจ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ควรวางแผนออกแบบการจัดระบบ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน ระบบการทำงานและการบริหารงานของสถานศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามโครงสร้างติดตามประเมินผลและปรับปรุงระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพ และจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้มีความยืดหยุ่น ความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 4 ด้าน มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางทั้งหมด และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาที่มีระดับปานกลางมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ และด้านบุคลากร ตามลำดับ ซึ่งจากผลการศึกษาในภาพรวมแสดงให้เห็นว่า

ด้านวิชาการ หัวข้อที่มีระดับคะแนนต่ำสุด คือ การจัดหาแหล่งเรียนรู้จากชุมชนแก่นักเรียนและสถานศึกษาในสังกัด และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นเรื่องที่จะต้องเร่งด่วนปรับปรุงมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการรับประกันว่าสถานศึกษาที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และรวมถึงปัญหาในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับกลยุทธ์แก้ววิ (อ้างถึงใน หวน พิณรุฬห์, 2555) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดน่าน” พบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่รับนักเรียนชาวเขา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน มีปัญหาการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ปัญหาที่มีผู้ระบุไว้สูงสุดและรองลงมา 2 อันดับ มีดังนี้ 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ สื่อไม่เพียงพอและได้รับซ้ำ และการจัดการเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ กับหนังสือเรียนได้รับซ้ำ 2) ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ นักเรียนออกกลางคัน นักเรียนขาดเรียน และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม 3) ปัญหาการบริหารงานบุคลากร ได้แก่ ขาดครูในภาพรวม ขาดแคลนครูบางสาขา และครูขาดความมั่นใจในการสอน 4) ปัญหาการบริหารงานธุรการและการเงิน ได้แก่ ได้รับครุภัณฑ์ล่าช้า ได้รับไม่ครบ ครุภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐานและไม่ตรงกับความต้องการการเบิกจ่ายเงินล่าช้า และงานธุรการมีมากเกินไป 5) ปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่ ได้แก่ จำนวนห้องเรียนและห้องพิเศษไม่เพียงพอ อาคารเรียนและห้องเรียนมีขนาดเล็กไม่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ห้องน้ำห้องส้วมไม่เพียงพอ และไม่มีสนามกีฬา 6) ปัญหาการ

บริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษาของนักเรียน ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ ผู้บริหารไม่มีเวลาอยู่โรงเรียน และการติดต่อสื่อสารลำบากยุ่งยาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร สมาชิก เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญของการส่งเสริมการศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542) หลัก 6 ประการ ในการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของชาติไว้ตามมาตรา 9 ข้อ 3 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และทุกประเภทการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วสร้างความพร้อมตามเกณฑ์ และเมื่อผ่านการประเมินแล้วก็สามารถจัดการศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วต้องสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การวางแผนทางการจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ด้านการสร้างความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นระบบ

ด้านงบประมาณ พบว่าความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ได้แก่ เรื่องการจัดการกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา การใช้จ่ายงบประมาณและการจัดทำบัญชีตรวจสอบ ควบคุมดูแลการใช้จ่าย สอดคล้องกับวัฒนา มินุนันท์ (2549) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านบริหารงานทั่วไปตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามลำดับความพร้อมเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุ อุปกรณ์ เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเมือง ส่งผลให้ค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายในการซื้อขายมีราคาเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา เพราะการขาดทุนทรัพย์ จึงทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กยากจนในท้องถิ่น มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องและแบ่งเบาภาระทางเศรษฐกิจของ

ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจนในระดับหนึ่ง และในการใช้จ่ายงบประมาณ ควรทำบัญชีตรวจสอบควบคุมดูแลการใช้จ่ายความชอบธรรม และต้องเป็นไปอย่างถูกต้องชอบธรรมเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ต้องมีความยืดหยุ่นคล่องตัว โปร่งใส รับผิดชอบ ตรวจสอบได้ และบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

ด้านบุคลากร พบว่าความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ได้แก่ เรื่องการแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และการดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีบุคลากรด้านการศึกษาไม่เพียงพอ และงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ รวมทั้งความขัดแย้งภายในองค์กรที่อาจส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษาได้ สอดคล้องกับ เรื่องเดช วงศ์หล้า (2549) ได้กล่าวถึง ความคิดเห็นของกลุ่มครูในสถานศึกษาที่จะรับ โอน ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบคุณธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นระบบใหม่อาจกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน เกรงว่าการเมืองอาจมาก้าวก่าย และครอบงำการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำให้ไม่มีอิสระในการบริหาร

นอกจากนี้ในอดีตประเทศไทยเคยโอนการจัดการศึกษา ไปสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งยังมีบางเรื่องที่ครูไม่เห็นด้วย และไม่ยอมให้เกิดสิ่งนี้อีก รวมทั้งความไม่ชัดเจนของระบบเงินเดือนและสวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งเรื่องขวัญและกำลังใจในการทำงาน ไม่มีความมั่นใจว่าเมื่อ โอน ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและครูยังได้รับสวัสดิการ ค่าตอบแทน เงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ หรือการปรับเงินเดือนตามภาวะการณ์ครองชีพจะมีเหมือนเดิม หรือดีกว่าเดิมหรือไม่ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษา ไม่ว่าความพร้อมด้านบุคลากร วิทยุทัศน์ในการจัดการศึกษา โครงสร้างการบริหารงานการจัดการศึกษา งบประมาณของแต่ละองค์กร ความไม่พร้อมอาจทำให้สถานศึกษาบางแห่งโอนไปสังกัด ไม่สามารถพัฒนาและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น

ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด ได้แก่ เรื่องการจัดการงานอาคารสถานที่/ยานพาหนะ และการจัดการงานสวัสดิการครู การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เนื่องจากความพร้อมในเรื่องดังกล่าวข้างต้นนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งหากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วจะรับการถ่ายโอน เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วจะต้องพัฒนาในเรื่องการจัด

สวัสดิการครู อาคารสถานที่/ยานพาหนะ เพื่อไว้รองรับการบริการด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะใช้ในการศึกษา หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะจัดการศึกษาไม่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ จะส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาการจัดการศึกษา โครงสร้างการบริหารงานการจัดการศึกษา งบประมาณของตนเองได้ และไม่สามารถพัฒนาให้มีคุณภาพตามที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับผดุงศักดิ์ อุบายลับ (2544) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี พบว่า ทุกฝ่ายเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจจากบริหารการจัดการศึกษาให้้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะรับโอนภารกิจงานการศึกษา และยังคงมีการเตรียมความพร้อมในการริบพัฒนาด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ระบบบริหารจัดการ ในองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีส่วนงานการศึกษาอยู่ จึงไม่สามารถกำหนดอัตรากำลัง และใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการนี้ได้ และครูกับองค์การบริหารส่วนตำบลยังขัดแย้งกันเรื่องสถานภาพ สวัสดิการครู และความมั่นคงก้าวหน้าในชีวิต

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว จึงควรสร้างระบบการบริการการจัดการเรียนการสอน โดยวางแผนจัดหายานพาหนะเพื่อให้ บริการงานด้านการศึกษาได้อย่างเพียงพอ เพื่อความคล่องตัวในการทำงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัฒนามิณุนันท์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ความพร้อม ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับปัญหาและอุปสรรค คือ งบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับองค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชน ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นในด้านบุคลากร ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีทางการศึกษา และควรจัดให้มีบุคลากรเฉพาะด้านบริหารการศึกษามาบริหารจัดการศึกษา

2. แนวทางเกี่ยวกับการกระจายอำนาจทางการศึกษา การถ่ายโอนอำนาจในด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

จากการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ สรุปข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า

1. แนวทางด้านวิชาการ ควรจัดหาวิทยากรภายนอกหรือปราชญ์ชาวบ้านมาช่วยสอนในเนื้อหาบางอย่างตามความเหมาะสม เช่น ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นด้วย กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจทางการศึกษาด้านวิชาการนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้วควรเตรียมการสอนและเน้นการสอนให้เรียนรู้ชีวิตของตนเองปรับตนเอง ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการ การใช้เทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูลในการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจและท้องถิ่นได้ สอดคล้องกับปริยาพร องค์กรบุตรโรจน์ (2533 : 16) ที่ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการนั้นหมายถึงการบริหารสถานศึกษาโดยจัดให้มีกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับความหมายการบริหารงานวิชาการของพวงรัตน์ วิเวกานนท์ (2526 : 19) ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดใน โรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดมวลประสบการณ์ให้เด็กและปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. แนวทางด้านงบประมาณ ควรมีการกำหนดแผนความต้องการในเรื่องบุคลากร พัสดุ และเงินที่ใช้ในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการรั่วไหลของเงินงบประมาณ สามารถตรวจสอบได้ และเป็นการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามรายการและแผนงาน โดยวิธีการอนุมัติเงินประจำงวด การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบ การใช้จ่ายเงิน รวมตลอดถึงการรายงานผลต่างๆ ที่ใช้เพื่องานนั้นๆ สอดคล้องกับวัฒนา มินนุนินทร์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเมือง ส่งผลให้ค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายในการซื้อขายมีราคาเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นในการใช้จ่ายงบประมาณ ควรทำบัญชีตรวจสอบ ควบคุมดูแลการใช้จ่ายความชอบธรรม และต้องเป็นไป

อย่างถูกต้อง ชอบธรรม เป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ต้องมีความยืดหยุ่นคล่องตัว โปร่งใส รับผิดชอบ ตรวจสอบได้ และบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

3. แนวทางด้านบุคลากร ควรกำหนดปริมาณและคุณภาพของกำลังคนที่ต้องการ ในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของปริมาณงาน ว่าขาดบุคลากรด้านใดบ้าง เนื่องจากในการพิจารณาความดีความชอบ การขึ้นเงินเดือน การปรับตำแหน่งนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนและแนวทางในการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ คุณวุฒิปรีชาชาญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล่า อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระบบ มีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีความพร้อมด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาเป็นความพร้อมด้านการบริหารจัดการ และความพร้อมในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ และสอดคล้องกับภาวิดา ธารศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตวณะบุตร (2542 : 112) ที่ได้เสนอไว้มีรายละเอียด คือ การกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับตัวบุคลากรวางแผนในการจัดอัตรากำลังให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวางโครงการ ปฏิบัติ การกำหนดหน้าที่และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ การจำแนกตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้าง การเลือกสรรและการสอบ การให้การทดลองปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การจัดทำทะเบียนประวัติ การย้าย และ โอน การพัฒนาตัวบุคคล การประเมินผลปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่งฐานะ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติในการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

4. แนวทางด้านการบริหารงานทั่วไป ควรเน้นการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ผลงานของสถานศึกษาในหลากหลายรูปแบบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ทั้งนี้เนื่องจากการส่งเสริมการจัดกิจการนักเรียน จัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม นั้น เป็นการสร้างความหลากหลายตามความถนัด และความสนใจในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง อีกทั้งควรมีการวางแผนออกแบบการจัดระบบ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายใน ระบบการทำงานและการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินการบริหารจัดการให้เป็นไปตามโครงสร้างติดตามประเมินผลและปรับปรุงระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพ และจัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับภาวิดา ธารศรีสุทธิและวิบูลย์ ไตวณะบุตร (2542 : 66) ที่ได้กล่าวถึงกระบวนการ

บริหารซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่มีปัจจัยต่าง ๆ จำนวนมากที่มาเกี่ยวข้อง เช่น บุคลากร อันได้แก่ ครู นักเรียน ภารโรง เงินซึ่งมีทั้งงบประมาณ เงินบำรุงการศึกษา วัสดุ อุปกรณ์ ระเบียบกฎหมายซึ่งต้องปฏิบัติ ดังนั้น การบริหารการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อให้การลงทุน คือการผลิตเด็กและเยาวชน ได้ผลออกมาเป็นมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ ความต้องการของสังคมในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการรับโอนภารกิจทางการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านวิชาการ พบว่า ความพร้อมในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรให้ความสำคัญโดยจัดให้มีระบบการกำกับติดตามประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในองค์กร

1.2 ด้านงบประมาณ พบว่า การจัดการกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา การใช้จ่ายงบประมาณ และการจัดทำบัญชีตรวจสอบ ควบคุมดูแลการใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว ควรมีการวางแผนงานการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา โครงการรายรับ รายจ่าย เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ระยะยาว ระยะปานกลาง และระยะสั้น และวางแผนให้สอดคล้องกับแนวทาง นโยบายการจัดการศึกษาตามสภาพปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.3 ด้านบุคลากร พบว่า การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และการดำเนินการสรรหา เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คณะผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการกำหนดตำแหน่งให้เหมาะสมกับปริมาณงาน โดยจัดคนให้ตรงกับความสามารถ (Put the right man on the right job) และเพื่อรองรับการแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา และการดำเนินการสรรหา เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า การจัดการงานอาคารสถานที่/ยานพาหนะ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรสร้างระบบบริการการจัดการอาคารให้มีเพียงพอกับความต้องการ

และวางแผนจัดหายานพาหนะเพื่อให้บริการงานด้านการศึกษาได้อย่างเพียงพอ เพื่อความคล่องตัวในการทำงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 จากข้อค้นพบว่า ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก้ว มีความพร้อมทางด้านงบประมาณค่อนข้างสูง จึงควรจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาด้านงานวิชาการ ให้มากขึ้น เช่น พัฒนาหลักสูตร พัฒนาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพครู โดยการจัดทำโครงการฝึกอบรม จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาถ่ายทอดความรู้แก่บุคลากร หรือ ส่งบุคลากร ไปอบรมยังหน่วยงานต่าง ๆ หรือ เพิ่มศักยภาพของโรงเรียน โดยการจัดหาครูชาวต่างประเทศ มาสอนนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษา เพื่อได้ทราบถึงจุดเด่นและจุดด้อย ของปัจจัยเหล่านั้น และจะได้นำผลมาพัฒนาและส่งเสริม จุดเด่นจุดด้อยเหล่านั้น

2. จากข้อค้นพบที่ว่า งานด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเกื้อหนุนต่อความพร้อมของงานวิชาการด้านการศึกษาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด

3. ควรศึกษาวิจัย เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด ในการดำเนินงานจัดการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อนำมาใช้ เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน

4. ควรศึกษาวิจัย เพื่อสำรวจความคิดเห็น ของประชาชน องค์กรชุมชน และครู ในโรงเรียนสังกัดอื่น ที่มีต่อความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นต่อการรับถ่ายโอนภารกิจทางการศึกษา

5. ควรศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาศักยภาพและเสริมทักษะ การบริหารจัดการด้านการศึกษาให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด